

KIRKKOHALLITUKSEN YLEISKIRJE

Nro 6/2011
21.2.2011

IT-ALUEIDEN TIETOTURVAPOLITIikka JA TIETOTURVAMÄÄRÄYKSET

Tietoturvallisuuteen kuuluvat kaikki ne järjestelyt, joilla pyritään varmistamaan tiedon käytettävyys, eheys ja luottamuksellisuus. Sanan tietoturvallisuus tilalla käytetään usein myös sanaa tietoturva. Ne tarkoittavat samaa asiaa.

Käytettävyys tarkoittaa tietoturvallisuuden yhteydessä sitä, että tieto on siihen oikeutettujen hyödynnettävissä haluttuna aikana. Käytettävyyttä uhkaavat mm. ennakoimattomat tietokoneiden, tietoliikenneverkkojen ja tietokoneohjelmien rikoktumisiet. Ne voivat aiheutua esimerkiksi jonkin teknisen komponentin yllättävästä vikaantumisesta, tietokoneohjelman tekijän inhimillisestä virheestä tai rikollisen tahon tekemästä haittaohjelmasta tai jopa ns. verkkohyökkäyksestä.

Eheys tarkoittaa tietoturvallisuuden yhteydessä sitä, että tieto on yhtäpitävä alkuperäisen tiedon kanssa. Eheyttä uhkaavat mm. inhimilliset virheet tai väärinkäsitukset tietokoneohjelmien rakentamisessa tai tietojen tallennuksessa. Eheyttä uhkaavat myös rikollisten tahojen tarkoituksellisesti tekemät tietojen muuttamiset esimerkiksi rahaliikenteen käsittelyssä tai Internet-sivustojen sisällössä.

Luottamuksellisuus tarkoittaa sitä, että kukaan sivullinen ei saa tietoa tai ei voi käsitellä sitä. Luottamuksellisuutta uhkaavat samat seikat kuin eheyttäkin. Lisäksi luottamuksellisuus on uhattuna, jos tiedon käsittelyn käyttövaltuushallinnan prosessit tai niiden toteutus on hoidettu huonosti.

Tietoturvallisuudessa ei ole kyse vain tekniikasta, vaan ihmisten työskentelytavoista. Kaikkien tulee tietää, miten tietoturvallisuudesta voidaan huolehtia. Kyse ei ole myöskään vain yksittäisistä toimenpiteistä, vaan jatkuvasta ja suunnitelmallisesta toiminnasta.

Tietoturvallisuuden kehittäminen on lähivuosina tärkeää ja ajankohtaista mm. KITKE-hankkeen, HeTa-hankkeen ja HEV-hankkeen vuoksi:

- KITKE-hankkeessa rakennettava kirkon yhteinen Kirjuri-järjestelmä vaatii tietoturvan kehittämistä etenkin henkilötietojen turvallisen käsittelyn vuoksi. Keskeiset Kirjuri-järjestelmän tietoturva-asiat on säädetty kirkkolaisissa. Kirkolliskokous hyväksyi kirkkolain 16 luvun ja 25 luvun muutosesityksen marraskuussa 2008. Eduskunta hyväksyi 26.5.2010 sitä koskevan hallituksen esityksen HE 19/2010. Lakimuutokset tulevat voimaan 1.12.2011.

- HeTa-hankkeessa rakennettava HeTa-palvelukeskus ja sen yhteiset tietojärjestelmät vaativat tietoturvan kehittämistä etenkin maksuaineiston ja henkilötietojen turvallisen hoitamisen vuoksi.
- HEV-hankkeessa eli Hengellinen elämä verkossa -hankkeessa kehitetään seurakuntatyötä avoimessa Internet-verkossa ja sen sosiaalisissa medioissa. Avoimen Internetin tietoturallinen työkäyttö vaatii tietoturvauhat huomioivien työtapojen ja teknisten ratkaisujen kehittämistä. Hyvänä esimerkkinä on Facebookin turvallinen käyttö. Verkossa tehdään myös verkkoauttamistyötä, jolloin viestinnän luottamuksellisuuden varmistaminen on tärkeää.

Kirkon tietoturvapolitiikka ja kirkon yleiset tietoturvamääräykset

Edellä mainittujen hankkeiden tarpeet ovat olleet erityisesti esillä yleiskirjeen liitteinä olevien kirkon tietoturvapolitiikan ja kirkon yleisten tietoturvamääräysten laatimisessa. Niitä koskevat tietoturvatyön keinot ovat samanlaiset ja ratkaisut toisiaan tukevia. Lisäksi samat ratkaisut kehittävät kokonaiskirkon ja seurakuntien tietoturvaa myös muiden työalojen toimintatapojen ja tietojärjestelmien osalta.

Käsillä oleva kirkon tietoturvapolitiikka ja kirkon yleiset tietoturvamääräykset on tehty vuotta 2011 ajatellen. Tarkoitus on tehdä uudet ja 1.12.2011 voimaan tulevat versiot mm. seurakunnilta saadun palautteen pohjalta. Keskeisenä sisältönä kirkon tietoturvapolitiikan vuoden 2011 versiossa on kirkon tietoturvatyön organisoinnin kuvaus.

IT-alueiden tietoturvapolitiikat ja tietoturvamääräykset

Kirkon yleiset tietoturvamääräykset ovat olleet keskeiseltä sisällöltään seurakuntien ja IT-alueiden käytössä vuodesta 2009 lähtien (alueelliset IT@kirkko-päivät maaliskuussa 2009). Kirkon tietoturvapolitiikan sisällöstä pyydettiin palautetta IT-alueiden tietohallintopäälliköiltä vuoden 2010 loppupuolella. Tarkoitus on, että näiden asiakirjojen pohjalta laaditaan nyt paikalliset IT-alueiden /seurakuntatalouksien tietoturvapolitiikat ja tietoturvamääräykset. Joillakin IT-alueilla/seurakuntatalouksissa on kyse jo olemassa olevien linjausten päivittämisestä.

Käytännössä voidaan edetä esimerkiksi siten, että IT-alueen tietohallintopäällikkö valmistelee IT-alueen johtokunnalle (tai vastaavalle) esityksen asiaa koskevan työryhmän asettamisesta. Tämän työryhmän tehtävänä olisi laatia ehdotus IT-alueen seurakuntatalouksien paikallisesta tietoturvapolitiikasta ja paikallisista tietoturvamääräyksistä. Samassa yhteydessä kyseinen työryhmä tekisi ehdotuksen IT-alueen seurakuntatalouksien yhteisen tietoturvaryhmän asettamisesta ja yhteisen tietoturvavastaavan nimittämisestä sekä seurakuntatalouksien omien tietoturvan yhdyshenkilöiden nimittämisestä.

Työryhmä IT-alueiden malliasiakirjojen tekemiseksi

Kirkkohallitus asetti 17.2.2011 työryhmän laatimaan mallit IT-alueen/seurakuntatalouden paikallisesta tietoturvapolitiikasta ja paikallisista tietoturvamääräyksistä. Työryhmän toimikausi päättyi 30.6.2011.

Työryhmän puheenjohtajana on tietoturva-asiantuntija Jussi Mukari (Kirkkohallitus) ja jäsenenä tietohallintopäällikkö Markku Aalto-Setälä (Vantaan seurakuntayhtymä), järjestelmäasiantuntija Paavo Kurru (Kuopion seurakuntayhtymä, Itä-Suomen IT-alue), tietohallintopäällikkö Pentti Pekkarinen (Oulun seurakuntayhtymä, Oulun IT-alue), järjestelmäasiantuntija Timo Salmi (Rovaniemen seurakunta, Oulun hiippakunnan pohjoisosan IT-alue), talouspäällikkö Heikki Seppänen (Hollolan seurakunta, Lahden IT-alue), tietohallintosuunnittelija Leena Taipale (Kouvolan seurakuntayhtymä, Kouvolan IT-alue), tietohallintopäällikkö Jouko Tokkari (Jyväskylän seurakunta, Keski-Suomen IT-alue) ja it-asiantuntija Markus Tuomi (Ylivieskan seurakunta, Keski-Pohjanmaan IT-alue). Konsulttina on Deloitte.

Lisätietoja ja palautetta

Lisätietojen ja palautteiden osalta yhteyshenkilönä on Kirkkohallituksen tietoturva-asiantuntija Jussi Mukari, jussi.mukari@evl.fi. Kehittämisehdotuksia ja palautetta voi antaa myös edellä kuvatun työryhmän jäsenille.

KIRKKOHALLITUS

Jukka Keskitalo

Leena Rantanen